

lune Saltetønder. Hidindtil har det seet haardt ud for de stakkels Folk; Brødet har været smaat og Sulet dertil endnu mindre. Mangt et Hjertesul er unsluppet Fiskernes Bryst, naar de røgte deres Bundgarn og fandt dem tomme, tomme som deres Punge og som deres smaa Børns Mæver derhjemme; naar de, efter lange Dages Slid og Nætters Baagen vendte tilbage med et Par Snee Fisk, der knap formaaede at opveie Bødningen af deres sønderrevne Garn. Men, som sagt, i hin Tid, da vi Gamle vare unge og ikke tænkte paa, at der skulde voxe graae Haar paa vore Hoveder, eller, hvad ogsaa kan hændes, at vor kraftige, krøllede Hovedbædning skulde lændse af og lade os staae tilbage med den blanke, livagtige Maane, i hin Tid saae det anderledes ud, da stode Stimerne saa tætte i Fjorden, at man kunde see Silben op med Pøser, og naar man stak en Aare ned i den tætte Masse, saa blev den staaende, som en Skee i tyk Fløde. Ja, var det nu end ikke slet saa lige at tage, vakkede Aaren end en lille Smule og fylttes Pøsen ikke altid, saa er det dog vist, at de svære Koge saa fuldtlaastede vendte tilbage fra Nattens Fangst, at det var en Gru at see, hvorledes Vandet spillede paa Kelingen og truede at gjøre et lille Besøg hos de døde Silb og levende Fiskere; da spurgte man ikke om hvad Sneesen kostede, men derimod om Prisen paa et heelt Læs, og naar Bønderne i deres Ustyrlighed erfarede, at man forlangte 8 Skilling for Olen, saa spurgte de gjerne, om der ikke gaves bedre Kjøb. Da fyltde Fiskerne deres Dunker og Anker med en Blanding af gammel Mjød, Brændevin og Al, og deres Madasker med Sigtebrød, Skinke, ja vel undertiden med et lækkert Stykke Steg; thi Mutter var ikke prutter og Penge var der nok af. Da gjaldt et Fiskestade paa nogle hundrede Kvadraten ude i Fjorden ligesaa meget som en god Bondegård, og Mange skulle med mig vidne, at Manden paa Panum forgjæves kød sin Herregaard i Bytte for tvende Stader, ihvorvel han tilføjede vilde give et anstændigt Lighjød; da tænkte man ikke paa fattigdom og haarde Tider, paa at Smalhans med sin Pøse skulde indfinde sig og vandre fra Sogn til Sogn, bankende paa Hvermands Dør. Men kom han hist og her til Ten eller Anden, saa var man rede til at hjælpe, og med ligesaa rund en Haand, som man øste af Limfjordens Rigdom, med ligesaa rund en Haand bestte man med sin Næste. — Nu er det mørkt, hvad før var lyst; nu maa det klare, velsignede Rildevand gjøre Fyldest for Rum og Mjød, og det sorte Brød glide ned, hvor Stegen mangler. Med Guds Hjelp kommer vel Godtaar igjen, og saa skulle vi Gamle glæde os med de Unge og talke Ham, som har velsignet Limfjordens Bande. —

For saa mange Aar siden, som der gaaer Silb paa en Al, med afskillige i Tilgift, eiedes Niibe Apothek af Hr. De Hurtigkars, eller Hurtiggals, en Godtjærvittighed som man anvendte paa ham. Han var en besynderlig Mand, hos hvem det just ikke altid var godt at vide Skeer itu, som desuden havde nogle eiendommelige Vaner og en Ufsæd, der ofte klæbte ham løierligt nok, saa at Godtfolk knap vidste, om de skulde græde eller lee derad, dog valgte de som oftest for Nemheds Skyld det Sidste. Naar han stod inde paa sit Apothek, med de lange, smalle, hemmelighedsfulde Glas, der vare fyldte med forskjelligfarvede Døbsker, og prøvede, smagte paa eller lugtede til dem, medens han af og til holdt dem op for Lyset, eller læste over dem i Cyprianus, da var det ikke raadeligt at forstyrre ham, thi da snarrede og bed han ad Runderne, ret som om de ikke gjorde ham en Tjeneste ved at afsjæbe ham hans Lægemidler, men som om det var ham, der bragte dem et Offer. Derfor skulede disse i Almindelighed først forsigtigt til Vinduerne, og saae de ham især med flige sorte Konster, saa maatte Døden have banket paa derhjemme, for at bevæge dem til ikke hellere at opsætte Besøget til en beleiliger Tid. Traf det sig nu, at Lægen havde ondt ved at holde Døren lukket for hin gode Ven, der vil os saa vel, og mod hvem vi dog kæmpe af al Magt, hvilket vi jo overhovedet gjøre mod Alle, der vilde sige os den rene, ufæmlede Sandhed, saa hjalp der rigtignok ingen „kjære Moder“, men saa maatte man ogsaa tage, hvad der fulgte paa.

Naar det nu var fattige Folk, som vare komne i denne Forlegenhed, da raabte han med en saa forbitret Stemme, at Krutter og Glas birrede: „Jeg vil ingen Penge have, dem har jeg nok af, naar I bare vilde lade være at forstyrre mig. Her er Medicinen, kraftig og god er den, kan Patienten ikke komme sig derefter, saa døer han, men det bryder jeg mig Fanden om!“ Lidt hastigere, end det maaskee ellers vilde have været Tilfældet, forlod nu Sendebudet Apotheket og frygtede vel stundom at faae en eller anden Flaske i Naffen, men i Hjertet talte man ham dog; thi det var ikke saa ganske sjældent, at han om Aftenen i Mulm og Mørke bankede paa den Syges Dør og med en høist fortrydelig Mine trykkede den Døplukkende en Specie eller en Bancoseedel i Haanden. Disse hemmelige Besøg til Byens ufleste og fattigste Boliger havde nær i Forstningen ødelagt hans gode Nytte, idet Folk, selv i Niibe, ikke ere saa lidt tilbøielige til at udlægge Alt til det Onde; men senere lærte man at tage Hatten af for Sandheden og erkjende, at Apothekeren mindst af Alt var tilbøielig til at gaae paa Eftovseventyr. — Med sin Huusholderfæ, thi gift var han ikke, levede han i en bestandig Krig, uden at dog nogen af Parterne var istand til at slaae den anden fuld-

stændigt af Marken; thi kunde han blive vred, saa kunde hun lade Munden løbe, ja hun kunde blive saa desperat, at hun sløide, og naar det kom saavidt, traf Apothekeren sig tilbage, saa var han færdig og kom ikke saa snart paa den Galei igjen. I hende havde han fundet sin Mester, hun var det Nag, der ofte tyngede haardt paa hans Skuldre, men som han ikke formaaede at rykke af sig. Naar hun saaledes var rigtig opbragt, kom det hende ikke an paa, at sætte Terrinen paa Bordet med en saadan Kraft, at Indholdet sprøjtede over i Ansigtet paa hendes Huusbond, at sætte Armene i Siden og fortælle ham paa en temmelig skaausløs Maade, at hun var ligesaa god Jomfru, som han var Mand, samt at hun vilde rejse strax; dersom det var ham muligt, at faae en eneste Huusjomfru, der med en saa engleblid Taalmodighed vilde finde sig i alle hans Urimeligheder, som hun havde gjort i saamange Aar, maatte han kalde hende Mads og det ti Gange; derefter sløide hun og knipsede med Fingrene lige for Herr Hurtigkars Næse. Disse ligesaa anstødelige som hyppige Kampe fremkaldtes oftest ved, at Apothekeren paa en temmelig energisk Maade blandede sig i Kjøkkenets Sager. Naar der saaledes hændt Middagstid kom en af Byens Smaaaffere med en ti til tolv Nødspætter i sin Kurv ind i Apotheket og fortalte i en ynkelig Tone, at han ikke kunde faae dem solgt, saa stødte Apothekeren ham rigtignok dygtigt ud og sagde, at han var et Monstrum af Dovenstab, og at han derfor sandsynligvis paa en Hjørn Dag vilde døe af Sult, hvilket Herr Hurtigkars naturligtvis „brød sig Fanden om“; men Fikken hørte han alligevel, og i sin Iver kastede han vel ogsaa en Daler til Manden, om denne end kun forlangte en Mark. Hvad enten nu Stegen allerede var bruen, eller flækset, i hvis Suppe Verterne vare kogte, stod mørt og varmt paa Fadet, kort sagt, om end hele Anretningen var fir og færdig, saa forlangte han Fikken til Middag, hvilket naturligtvis forarsagede en stor Forstyrrelse, saavel i Jomfruens Middagsplaner, som i hendes Sinde Rigevægt. Fikken kom nu rigtignok paa Bordet, men under de omtalte Viomstændigheder. En anden Aarsag til mangen Dyst var hans Klædebragt; med Hensyn til den havde han sine særlige Grundsætninger, der vare stik imod Jomfruens. Huller paa Strømperne og langs op ad deres Skifter vare ham slet ikke imod, ihvorvel det Slags Broderi blev mere beskueligt ved, at Beenklæderne kun rækkede til Knæene. Ja han var saa bange for at fliste, at han forsigtigt gjemte de hullede Strømper under sit Hovedgjerde, naar han mærkede, at Jomfruen var paa Jagt efter dem. Heller ikke hans Manstjætter eller Kalvekryds vilde han af med i rette Tid, ihvorvel disse Dele, paa Grund af hans kemiske Operationer, hurtigt bragtes i en fortvilet Tilstand. Alt gjemte han, naar han begyndte at ane Uraad, og Jomfruen kunde, til sin Sorg og Uregelse, om Morgenen naar han var staaet op finde alle de rene Stykker urørte, som hun havde henlagt paa Stolene i hans Sovelammer Aftenen forud. Vilde han nu ud at spadserer eller aflagge et nødvendigt Besøg, saa slap han ikke bort, før hun havde efterseet ham overalt, rettet og glattet paa hans Tøi og berørt Støvet af hans sorte Høilsbeentklæder, lyseblaae, langskjædede Skjole og sibe, gule Vest. Som en Følge heraf kom han stæbe ud paa Gaden i meget ondt Lune, hvilket de, som mødte ham, selv om det var den rige Sprechelsen eller Borgemeesteren, maatte undgjelde; thi deres venlige Hilsen besvarede han kun med et kort, tvært Nil. For Damer derimod tog han Hatten af, rigtignok grumme nødt og da med et Smil saa suurt og gnavent, som om det var banket af ham med en Boguljep.

Lidenstaber havde han ikke, eller ogsaa laae de dybt begravne i hans Bryst, og Fornøielse gjorde han sig sjældent. Af disse var hans kjæreste at ride en lille Tour paa sin gamle Hest Amalthes, det vil sige, naar denne havde lyst; thi saa god og from den end ellers var, saa havde den dog, ligesom dens Herre, afskillige temmelig indgroede Vaner. Naar saaledes Herr Hurtigkars i sin Søndagsstads med den lange, guldknappe Stof i Haanden og den trelante Hat paa Hovedet, adstodigt red ned ad Gaden, og mødte Nogen, som hilse, saa blev Amalthes staaende, indtil Personen var passeret. Denne Tilbøielighed kjendte Byens Ungdom og Alderdom meget godt, og derfor blev Apothekeren aldrig hilst dybere og oftere, end netop naar han var ridende. Hesten havde endnu een løierlig Vane, den vendte om af sig selv, naar den syntes det kunde være nok, hvilket foranledigede, at Apothekeren ofte kom tidligere tilbage, end han havde bestemt. Straffe den eller stille sig ved den falbt ham aldrig et Dieblil ind, tværtimod gav han den meget hyppigt et stort Stykke Suffer, som Belønning for dens faste, energiske Charakter. — Hurtigkars anden Hovedforønselse var at gaae ned til Havnen, naar det var godt Veir, og betragte Sildens Mangfoldighed, eller høre paa Matrosernes Opsang; naar disse nu med klar og kraftig Stemme sang en tactsfuld, anstændig Vise, hvis Ord Ingen, hverken Damer eller Herrer, behøvede at slygte for, oplivede et glad Smil hans Ansigt, og idet han slog Tacten med sin lange Stof, kunde han timevis staae og høre derpaa, ligesom han ogsaa hyppigt i al Hemmelighed stak en Solvskilling til Formanden, for at denne kunde kjøbe lidt Væde til Halsen. Som Matroserne ere nu, saaledes vare de

ogslaa dengang, nogle store Skjelmer; naar de saae ham komme ned ad den smalle Gyde, istemte de derfor strax den Melodi, som de vidste han holdt mest af:

„Jeg valgte mig en deilig Mø,
:|: Har Du langveis hjem :|:
Saa stod jeg ud paa den vilde Sø,
:|: Har Du langveis hjem :|:
Chineserne har gule Tæer,
:|: Har Du langveis hjem :|:
Og altid deilig Nankinsveir.
:|: Har Du langveis hjem :|:“

Naar han saa en Tid havde hørt paa Concerten, gif han ind til Gjestgiver Nielsen, hvor han hver evige Formiddag drak et Fingerbøl Madeiravin, i Forening med en gammel afgaaet Skipper, Casper Hals, der i sine yngre Aar havde været Høibaadsmand, men som nu levede af Guds Naade og store Stykker Smørrebrød, som man siger. Med denne Mand satte han sig paa deres mange Aar hævdede Plads, og hvor suur og vrippen end Apothekeren var, hvor ærgerlig og vranten en Mine han end havde, saa forlod dog den gamle Sømand med sine ægte uforfælskede Vittigheder at faae ham til at smile, ja endogsaa til at lee. Denne lille Tour var saa at sige den eneste, han gjorde sig, naar man undtager de oftest temmelig forulykkede med Amalthes. Aftenerne tilbragte han stæbe hjemme, enten med et lille jevnt Kammer med Jomfruens, eller ogsaa med fra sine Vinduer at stræbe at faae et lille Glimt af sin smukke Gjenboerfæ. Ja det lyder rigtignok underligt, men desuagtet er det den rene Sandhed, og jeg er vis paa, at naar jeg nævner Mette Nygaard's Navn, saa vil mangen gammel Cavaleer med mig sande, at hun nok var istand til at bringe et Mandfolks Hjerte til at hoppe i Gallop, endog Apotheker Hurtigkars. Madeiren, en Tøse, var nylig flyttet til Byen, men Datteren havde i den korte Tid gjort saa mange Erobring, at de andre Niibe Damer bleve ganske forkrækkede og angstelige. Deilig, frisk og straalende var hun ogsaa, som en nyudsprungne Blomst paa en Foraarsmorgen; hun var saa rund, fin og let som Skovens Hind, og hendes Stemme lød saa blød, reen og klar, som Sølv. Naar hun om Aftenen satte sig til Claveret og lod sine smaa, hvide Hænder løbe hen over Tangenterne, saa sad Apothekeren bag Gardinet i sin eensomme Stue og betragtede med sand Sjalæglæde den smukke Pige, idet han henrykt lyttede til hendes Sang. Ja undertiden, naar hun sang hans Libarie, og da hun godt kjendte den, saa stete det ikke saa sjældent, greb han stille bevæget sin Fløite og lod dens bløde, dæmpede Toner ledfage Melodien. Ved flige Leiligheder standsede de Forbigaaende ofte og lyttede, uden at kunne forstaae, hvorledes dette hang sammen; thi Jomfruens Toner kjendte man godt nok, men at der gaves en Fløite paa Apotheket, vidste man ikke. Paa flige Aftener havde Jomfruens meget ondt ved at bringe Apothekeren i Harnisk, eller rettere sagt, ved hende aldeles umuligt, hvilket næsten havde noget Engstelig ved sig. Hun kunde give ham lunkne Tæer, hun kunde klage over Pigerne, eller fortælle Historier om deres Uchristelighed — ellers dog et ret godt Middel — ja hun kunde tabe Theepottelaaget ned i Koppen med et stort Bulder, hvoraf Virkningen ellers aldrig udeblev. Intet hjalp, og med en halvt fortvilet, halvt forbausket Mine sad hun og strikkede paa de blaae og hvide lange Strømper til sin Herre, hvis Skifter bestode af et fortsat Smalbeen, indtil hun endelig kjed og led af Aftenens Tomhed gif tilfængs, medens hendes Herre endnu sad oppe en god Stund og brømmende betragtede Lyset indenfor det nedrullede Gardin paa den anden Side af Gaden. Uden selv at vide, hvorledes det var gaaet til, uden at fatte Bevæggrund og uden med sine Reagentier at undersøge sit Hjertes Tilstand, var Apothekeren lidt efter lidt bleven en stadig Gjest hos Madame Nygaard. Naar han om Aftenerne havde drukket sin Thee og der ingen Musik var, saa trippede han uroligt op og ned ad Gulvet, snart tagende sin Hat, snart læggende den fra sig igjen, indtil han endelig, ligesom følgende en uimodstaaelig Drift, atter greb Hatten og stred over Gaden, følgende sin Stjernes Blinken. Der, hos Madam Nygaard, var han snart taus og alvorlig, snart munter og sjelmst og snart veemodig, Alt efter som Jomfru Mette vilde det. Var hun kald og frastødende, saa saae han ud som Hønsboen, der blev ført til Galgen; var hun munter og spøgelsesfuld, lagde hun sin Haand paa hans Skulder og bødte sit smilende Ansigt saa tæt ned til hans, at han kunde føle hendes Aande paa sin Kind, eller bad hun ham holde Garn for sig, hvorved hun havde allehaande Fjzagerier for, idet hun ofte rettede paa hans Fingre, saa kunde han ordentlig lee, saa det klukkede i ham, saa straalende hans Mine, og der udbredte sig et saa lyst Solkin over hans Ansigt, at man slet ikke behøvede at spørge, hvorledes det stod til indenfor Kalvekrydset. Var hun derimod veemodig, satte hun sig til Claveret og sang hans Arie med en blød, smeltende Stemme og lod sine Fingre af og til med et vidunderligt, uafhængigt Udtryk bevæge paa ham, saa var han nærvæd at faae Dødt af bare Hjertebanken, saa svømmede hans Mine i Taarer, og alt det trolende Pulver, han tog, naar han kom hjem, vilde intet hjælpe. —